

Quicksan Wet natuurbescherming

N825, Nettelhorsterweg

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:
Provincie Gelderland
[REDACTED]
Markt 11
6811 CG Arnhem

Opdrachtnemer:
Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:
Projectnummer: 203038
Datum: 6-7-2022
Projectleider: [REDACTED]
Opgesteld: [REDACTED]
Gecontroleerd: [REDACTED]
Status: Definitief
Versie: 1

© 2022 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Huidige situatie en ontwikkeling.....	5
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	9
3	Natuurwetgeving en -beleid.....	10
3.1	Inleiding	10
3.2	Bescherming van soorten	10
3.3	Bescherming van gebieden.....	10
3.4	Bescherming van houtopstanden	11
3.5	Gelders Natuurnetwerk	12
4	Methode.....	14
4.1	Inleiding	14
4.2	Bureauonderzoek	14
4.3	Terreinbezoek.....	14
5	Beschermde soorten	15
5.1	Inleiding	15
5.2	Planten.....	15
5.3	Zoogdieren.....	15
5.4	Vogels	19
5.5	Reptielen.....	22
5.6	Amfibieën	22
5.7	Vissen.....	23
5.8	Ongewervelden	23
6	Conclusie	24
6.1	Beschermde soorten.....	24
6.2	Bescherming gebieden	25
6.3	Bescherming houtopstanden	25
6.4	Gelders natuurnetwerk	25
6.5	Uitvoerbaarheid van de plannen	25
6.6	Geldigheid rapportage.....	25
7	Literatuurlijst.....	26
	Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving.....	27

1 Inleiding

Provincie Gelderland is voornemens om ten behoeve van onderhoud, verkeersdoorstroom en verkeersveiligheid van de N825 enkele wijzigingen te maken aan de Nettelhorsterweg. In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Ten noorden van Borculo loopt in noordwestelijke richting de Nettelhorsterweg, ook wel de N825 (afbeelding 1). Gemeente Gelderland is voornemens om aan deze weg enkele werkzaamheden te verrichten. Het plangebied betreft de N825, tussen hectometerpaaltjes 2,0 en 8,45 (afbeelding 2). Dit is een dubbele eenbaansweg, die op enkele plekken wordt gesplitst door een verdrijvingsvlak (afbeeldingen 3a t/m 3d). Ook bevindt zich halverwege het plangebied een rotonde (hectometerpaaltje 6,1). Zuidelijk van deze rotonde bevindt zich een viaduct, waarbij de Oude Diepenheimseweg de N825 kruist (afbeelding 3e). De rotonde aan het einde van de weg (hectometerpaaltje 8,4) valt buiten het plangebied. Rondom het plangebied bevinden zich enkele (woon)erven, agrarische gebieden en rijbeplanting bestaande uit zomer- en Amerikaanse eik. Ook komt deze weg langs het industrieterrein Overberkel, behorend tot Borculo. Naast het traject liggen op enkele meters afstand van het wegdek watervoerende sloten, verbonden door duikers. Op de meeste plekken ontbreekt het binnen het plangebied aan verlichting, met uitzondering van de rotonde in het plangebied, deze wordt verlicht met lantaarnpalen.

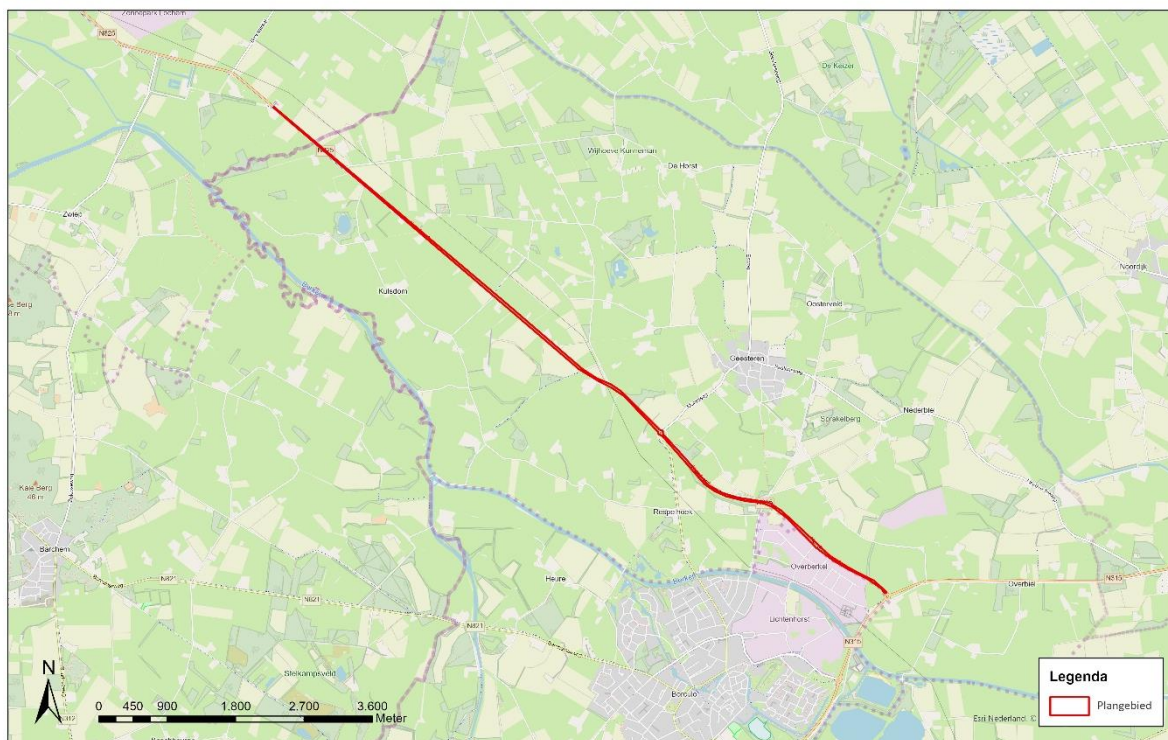
N825, Nettelhorsterweg

Provincie Gelderland

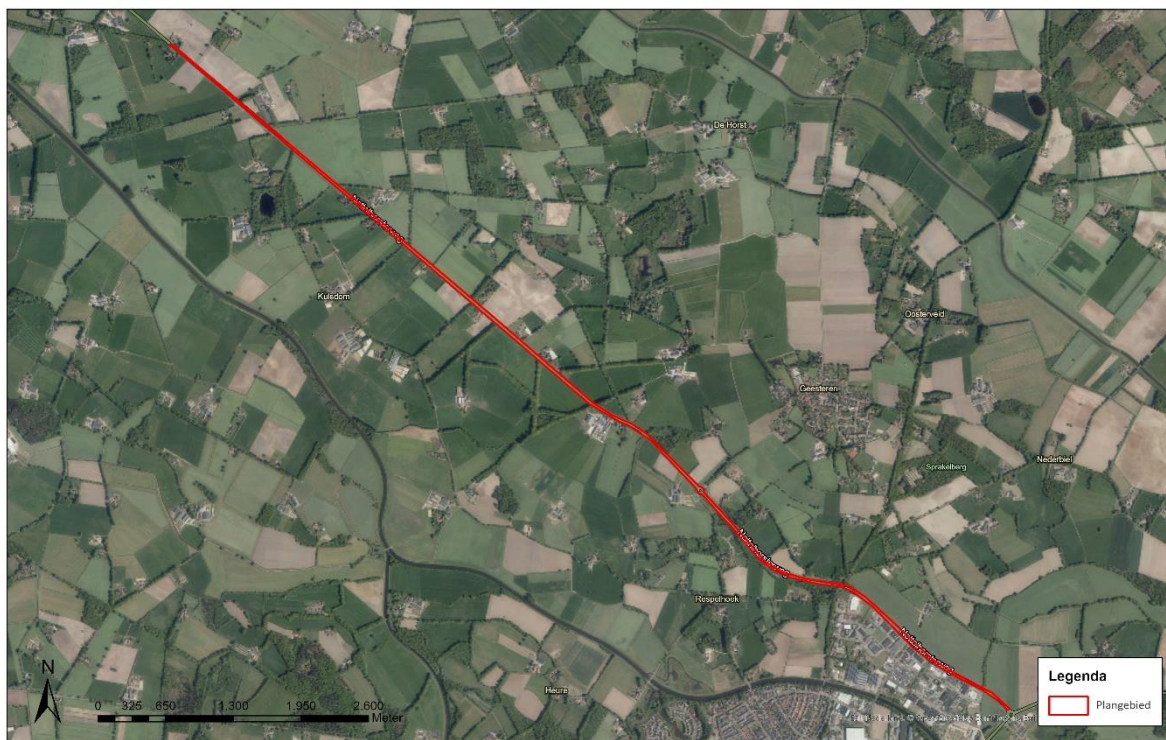

Projectnummer: 203038

Datum: 19-4-2022

Afbeelding 1: Overzichtskartaal van de ligging en strekking van het plangebied.

Afbeelding 2: Luchtfoto van het plangebied.

Afbeelding 3a: Impressiefoto van het traject N825 tussen de Banemansdijk en Wolvenveldsweg. Situatie op 25-3-2022.

Afbeelding 3b: Impressiefoto van het traject N825 ten zuiden van de rotonde die de Molenweg verbindt met de N825. Situatie op 25-3-2022.

Afbeelding 3c: Impressiefoto van het traject N825 tegenover de verbinding met de Slaapweg. Situatie op 25-3-2022.

Afbeelding 3d: Impressiefoto van de rijbeplanting aan de N825. Situatie op 15-4-2022.

Afbeelding 3e: Het viaduct in het plangebied. Situatie op 24-3-2022.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Provincie Gelderland is voornemens om aan het traject N825 tussen de hectometerpaaltjes 2,0 en 8,45 verschillende maatregelen uit te voeren ten behoeve van de verkeersveiligheid, doorstroomsnelheid en onderhoud. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Weghalen van de parkeerhavens tussen de Banemansdijk en Wolterveldsweg.
- Weghalen van de parkeerhaven tussen het Jonkerspad en de rotonde met de Hekweg.
- Weghalen van een duiker bij de Oude Diepenheimseweg.
- Aanleg van passeerhavens.
- Verbreden van de weg met bermbeton, aan beide zijden van de weg wordt het 30 centimeter breder.
- Weghalen verschillende inritten.
- Kappen van 92 bomen (zomer- en Amerikaanse eiken).
- Herplanting van 276 bomen.
- Dempen van de watergang tussen de Ruinelaan en de oprit naar de Nettelhorsterweg 5.

Ook wil de provincie landschaps- en natuurwaarden versterken, door een robuuste landschapsstructuur te realiseren, waarvoor een beplantingsplan is opgesteld.

3 Natuurwetgeving en -beleid

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime “andere soorten”. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan of ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om te toetsen of deze kan leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer sprake is of kan zijn van een overtreding, dan dient er onderzocht te worden of een vrijstelling geldt. Indien er geen vrijstelling geldt, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied

De Wet natuurbescherming is een nationale wet. Indien negatieve effecten worden verwacht door activiteiten of ontwikkelingen is een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

3.3 Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedsbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Gevolgen plangebied

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

In de directe omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 2,7 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied het Stelkampsveld. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een stikstofberekening is altijd noodzakelijk om de uitstoot en depositie van stikstof, en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden, te bepalen. Echter, de ingreep heeft geen toename van het verkeer tot gevolg. Dit betekent dat de verkeersintensiteit voor en na de ingreep hetzelfde is en daarmee blijft de stikstofemissie en stikstofdepositie hetzelfde. Een stikstofdepositie berekening is daarmee niet noodzakelijk. Een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden door stikstofemissie is uitgesloten, omdat de stikstofemissie niet wijzigt door gebruik van de weg.

3.4 Bescherming van houtopstanden

Het kappen of rooien van bomen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben.

Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom indien kap plaatsvindt in een houtopstand. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:

- ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- het vellen van houtopstanden en herbepplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.

De provincie kan een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan een ontheffing of vrijstelling verlenen. Dit hangt ervan af of hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning nodig. Het aanvragen van deze vergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar uitgevoerd worden.

Gevolgen plangebied

Er worden binnen het plangebied verschillende bomen gekapt. Het betreffen 92 bomen, bestaande uit Amerikaanse eiken en zomereiken. De rijbeplanting langs de weg betreft hoofdzakelijk jonge Amerikaanse eiken. Uitzonderingen hierop zijn de twee oudere Amerikaanse eiken die zich bevinden aan de Kattenbeekdijk en de twee zomereiken aan de Oude Diepenheimseweg, bij het viaduct. Ook deze bomen maken onderdeel uit van rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Voor alle bomen die worden gekapt dient een kapmelding te worden gedaan, omdat deze beplanting onderdeel uitmaakt van rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. Ook dient er te worden voldaan aan de herplantingsplicht. In het kader van deze herplantingsplicht is een beplantingsplan opgesteld, welke is opgenomen in het nieuwe ontwerp van deze N-weg.

3.5 Gelders Natuurnetwerk

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Dit Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van het Natuurnetwerk en hebben hiervoor soms een andere benaming. Zo gebruikt Gelderland de benaming Gelders Natuurnetwerk (GNN). De provincie heeft daarnaast de Groene Ontwikkelingszone (GO) vastgelegd. Dit zijn gebieden die over het algemeen rond en tussen de GNN liggen, zoals de ecologische verbindingzones, weidevogelgebieden en rustgebieden voor wintergasten (ganzen). In de GO is ruimte voor economische ontwikkelingen indien deze samengaan met een substantiële versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden.

In het GNN en GO geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op het GNN of GO denkbaar zijn, is het noodzakelijk een GNN-toetsing uit te voeren. De GNN en de GO worden beide beschermd tegen aantasting van de kernkwaliteiten.

Gevolgen plangebied

Een deel van het plangebied maakt onderdeel uit van een Groene Ontwikkelingszone (afbeelding 4) (Gelderland, 2022). Voor dit gebied zijn de volgende ontwikkelingsdoelen gesteld:

- Natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling):

- Ontwikkelen kwel-gevoede natuur en ecologische structuren voor amfibieën: voortplantingswateren en kleinschalig gevarieerd landschap.
- Natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone:
 - Ontwikkelen kwel-gevoede natuur en ecologische structuren voor amfibieën: voortplantingswateren en kleinschalig gevarieerd landschap: poelen, singels, ruigtes, struwelen en (broek)bosjes.
- Ecologische verbindingen met evz-model:
 - Ampsense Veld - Lochemerberg: das en kamsalamander.
 - Berkel; verbindt Duitsland met het Berkeldal en het IJsseldal: das, kamsalamander, ijsvogelvinder en winde.
 - Horstgoot, verbindt de Graafschap met de natuurgebieden bij Neede en Zuid-Twente: kamsalamander.

Het plangebied valt onder de enkelbestemming verkeer (Ruimtelijke plannen, 2022). Doordat er aan deze bestemming wordt voldaan met het plan, hoeft hier geen nadere toetsing aan te worden gedaan.

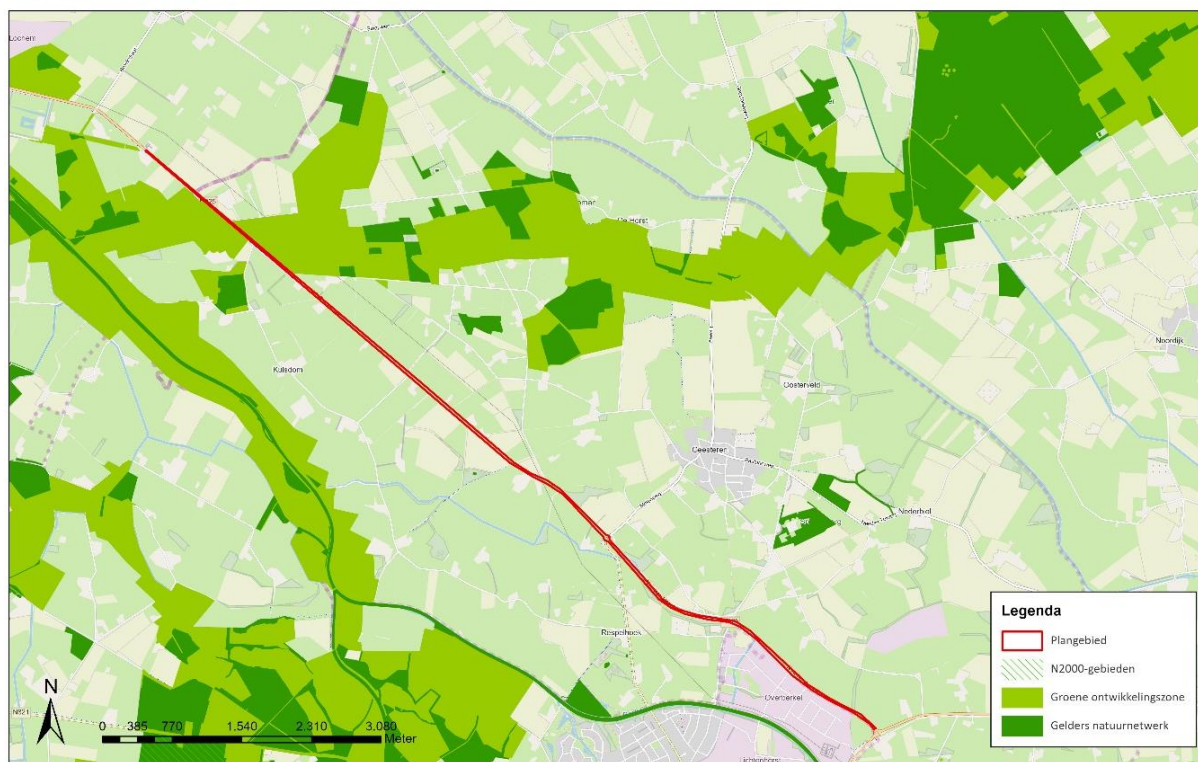
N825, Nettelhorsterweg

Provincie Gelderland

Projectnummer: 203038

Datum: 19-4-2022

Afbeelding 4. Ligging plangebied ten opzichte van de Groene Ontwikkelingszone (ESRI, 2022).

4 Methode

4.1 Inleiding

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.2 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is (indien beschikbaar) gebruikgemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie:

- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna);
- de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, is gebruikt om na te gaan of nabij het plangebied in het verleden beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of data van de waarnemingen waren daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer) en kunnen daardoor betrekking hebben op waarnemingen buiten het plangebied;
- de flora- en faunadatabase van Eelerwoude is eveneens geraadpleegd. Eelerwoude heeft meerder onderzoeken in de nabije omgeving uitgevoerd. De data van deze onderzoeken is opgeslagen in deze database.

4.3 Terreinbezoek

Op basis van een veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. De veldbezoeken zijn overdag door [REDACTED] uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude (zie kader). De veldbezoeken zijn uitgevoerd op 24 maart 2022 en 15 april 2022, in beide gevallen bij ongeveer 10°C, onbewolkt weer en windkracht 2 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Kader – Ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

5 Beschermde soorten

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. Vervolgens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.2 Planten

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien het intensieve beheer en het aanwezige biotoop wordt dit ook niet verwacht. Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden op basis van het aanwezige biotoop niet verwacht, waardoor geen sprake is van negatieve effecten op beschermde planten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.3 Zoogdieren

5.3.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis en mogelijk ook meervleermuis.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen (zie kader - Vleermuisverblijfplaatsen). Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - Vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boom bewonende en gewone grootvleermuis en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Het plangebied bestaat uitsluitend uit een openbare weg met bijbehorend fietspad en de naastgelegen berm met beplanting. Gebouwen zijn niet aanwezig binnen het plangebied, waardoor gebouw bewonende soorten als de gewone dwergvleermuis uit te sluiten zijn.

Er zijn verschillende bomen aanwezig in het plangebied. De rijbeplanting die tot het plangebied behoort wordt niet als mogelijke verblijfplaats gezien voor boombewonende vleermuizen. Bij het merendeel van de bomen gaat het om jonge Amerikaanse eiken, waar vanwege hun leeftijd en dikte geen grote holten aanwezig zijn waar deze soorten gebruik van kunnen maken. De bomen die een dikte hebben die ze potentieel geschikt maken voor vleermuizen zijn te vinden aan de noordkant van het viaduct binnen het plangebied en aan de Kattenbeekdijk. De twee zomereiken bij het viaduct bevatten geen holten (spechtengaten, ingerotte takken) of loszittend schors waar boom bewonende vleermuizen gebruik van kunnen maken voor hun verblijfplaatsen. Hierdoor is het onwaarschijnlijk dat deze twee bomen worden gebruikt. De Amerikaanse eiken aan de Kattenbeekdijk hebben een grotere potentie voor vleermuizen, doordat Amerikaanse eiken vaker holten groeien dan bijvoorbeeld de zomereik. Echter zijn er bij deze twee eiken geen geschikte holten of loszittende stukken bast gevonden.

Foerageergebieden en vliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige objecten zoals bomenrijen om zich tussen verschillende plekken te verplaatsen. Deze zijn rondom bijna het gehele plangebied aanwezig in de vorm van verschillende houtopstanden, rijbeplantingen en gebouwen. Vliegroutes van vleermuizen zijn daarom in en rondom het plangebied aanwezig.

Ook geschikte foerageergebieden worden niet uitgesloten. Rondom het plangebied zijn verschillende plekken die geschikt zijn als foerageergebied door de aanwezigheid van waterelementen en luwe zones.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven (zie ook kader - Foerageergebieden en vliegroutes).

Verblijfplaatsen

Gebouwen ontbreken binnen het plangebied. Er wordt geen negatief effect voorzien voor gebouw bewonende vleermuizen. Omdat er in het plangebied geen bomen worden gekapt die mogelijk verblijfplaatsen van

boombewonende vleermuizen bevatten, wordt niet verwacht dat het weghalen van de Amerikaanse- en zomer eiken een negatief effect gaat hebben op de instandhouding van deze soorten.

Foerageergebieden en vliegroutes

Binnen het plangebied zijn vliegroutes niet uit te sluiten. De bomen die onderdeel uitmaken van rijbeplantingen en worden gekapt maken mogelijk onderdeel uit van deze vliegroutes. Het weghalen van deze rijbeplanting zal dan ook negatief effect hebben op deze vliegroutes. Hierom wordt een nader onderzoek naar vleermuisroutes noodzakelijk geacht. Aan de hand hiervan wordt bepaald of een ontheffingsaanvraag nodig is.

Conclusie: nader onderzoek naar het gebruik van de rijbeplanting in het plangebied als vliegroute voor vleermuizen wordt noodzakelijk geacht. Aan de hand hiervan wordt bepaald of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Kader - Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter).

Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

5.3.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Op basis van het aanwezige biotoop, sporen, literatuurgegevens en expertise zijn onder andere de volgende algemeen voorkomende zoogdieren binnen het plangebied aanwezig of te verwachten: ree, haas, vos, konijn, spitsmuizen en diverse algemene muizen. Deze soorten kunnen mogelijk gebruik maken van de bermen rondom het plangebied als foerageergebied. De wegen zelf worden niet gebruikt als foerageergebied of verblijfplaats. Wel kunnen deze soorten gebruik maken van het plangebied als migratieroute.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals eekhoorn, egel, kleine marterachtigen, boommarter, steenmarter en das, worden in het plangebied verwacht.

Eekhoorn

De eekhoorn is een soort die gebruik maakt van bossen en bosranden. Rondom het plangebied zijn deze op meerdere plekken aanwezig. Nesten van de eekhoorn zijn niet waargenomen in de bomen binnen het plangebied. Vanwege de vele waarnemingen van deze soort rondom het plangebied, en de geschikte aard van het plangebied wordt niet uitgesloten dat deze soort gebruik maakt van de onderdelen van het plangebied als leefgebied (NDDF, 2022).

Egel

De egel is een soort die op uiteenlopende plaatsen voorkomt. Deze plaatsen bevatten vaak dichte onderbegroeiing, waar deze soort gebruik van maakt als schuilplaats. Rondom (buiten) het plangebied zijn meerdere plekken aan te wijzen waar dichte onderbegroeiing of takkenrillen aanwezig zijn. Binnen het

plangebied zijn deze elementen echter niet aanwezig, waardoor verblijfplaatsen van egel uitgesloten worden. Mogelijk maakt de egel wel gebruik van het plangebied om zich te verplaatsen naar omliggende gebieden.

Kleine marterachtigen

De bunzing, hermelijn en wezel zijn soorten die voorkomen in de nabijheid van mensen. Het is onwaarschijnlijk dat deze soorten verblijfplaatsen hebben binnen het plangebied, doordat binnen het plangebied weinig geschikte plekken zijn, zoals takkenrillen, bosjes of hagen, en omdat het een drukke N-weg is. Rondom het plangebied zijn deze echter wel aanwezig. Het is mogelijk dat deze soorten wel gebruik maken van het plangebied als onderdeel van hun leefgebied.

Boommarter en steenmarter

De boom- en steenmarter zijn grotere marterachtigen die zich vestigen in de nabijheid van mensen. Het is niet waarschijnlijk dat deze marters gebruik maken van het plangebied als verblijfplaats, vanwege het ontbreken van woningen, takkenhopen, boomholten en struwelen waar deze soorten hun verblijfplaatsen zoeken. Rondom het plangebied zijn deze plekken wel aanwezig. Mogelijk dat deze soorten incidenteel gebruik maken van het plangebied als onderdeel van hun leefgebied.

Das

Aan de noordzijde van de N825 is een waarneming gedaan van de das (NDFF, 2022). Het wordt zeer onwaarschijnlijk geacht dat deze soort een verblijfplaats heeft binnen het plangebied, doordat een openbare weg niet geschikt is om een burcht in of langs te maken. Ook wordt het onwaarschijnlijk geacht dat deze soort gebruik maakt van de N825 als onderdeel van zijn leefgebied, doordat de enige toegang naar de N825 vanaf de waarneming over een brug is waar veel verkeersbewegingen plaatsvinden. Daarnaast zijn er dicht bij de waargenomen burcht meerdere geschiktere foerageergebieden (maïsakkers en voedselrijk grasland) aanwezig.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De geplande werkzaamheden zullen naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende zoogdieren met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Gelderland een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Voor bovenstaande soorten, de soorten met een bescherming als eekhoorn, egel, kleine marterachtigen, boommarter, steenmarter en das geldt dat negatieve effecten zijn uit te sluiten.

Eekhoorn

Het is niet uit te sluiten dat de eekhoorn gebruik maakt van het plangebied als onderdeel van zijn leefgebied. Er worden voor deze soort geen negatieve effecten verwacht van de geplande werkzaamheden, doordat het hier niet gaat om essentieel leefgebied. Bladnesten (verblijfplaatsen) van eekhoorn ontbreken eveneens in de te kappen bomen.

Egel

Het is mogelijk dat de egel gebruik maakt van het plangebied om te foerageren. Het gaat hier niet om essentieel leefgebied, doordat het binnen het plangebied ontbreekt aan struweel waar deze soort gebruik van maakt. Er wordt niet verwacht dat deze soort hierom negatieve effecten ondervindt van de geplande werkzaamheden.

Kleine marterachtigen

Er wordt geen negatief effect verwacht op de bunzing, hermelijn of wezel als gevolg van de geplande werkzaamheden. Het plangebied valt niet onder essentieel leefgebied van deze soort, doordat er rondom het plangebied geschikte(re) kleinschalige gebieden aanwezig zijn waar deze soorten gebruik van kunnen maken. Ook worden er met de geplande werkzaamheden geen verblijfplaatsen verstoord; deze zijn niet waargenomen, nog ontbreken sporen zoals uitwerpselen of prooi-resten van deze soorten.

Boommarter en steenmarter

De boom- en steenmarter kunnen het plangebied gebruiken om te foerageren. Negatieve effecten van de geplande werkzaamheden zijn hierom uit te sluiten. Er zijn geen nestplaatsen gevonden, en deze zijn redelijkerwijs ook uit te sluiten doordat het plangebied hier geen mogelijkheden voor biedt en er geen sporen van deze soorten zijn gevonden. Negatieve effecten op het leefgebied van deze soorten lijken onwaarschijnlijk doordat het hier niet gaat om essentieel leefgebied, en daarnaast gaat het hier om een tijdelijke verstoring. Het grootste deel van de elementen die nu in het projectgebied aanwezig zijn zullen na de ontwikkelingen nog steeds beschikbaar zijn.

Das

Het is onwaarschijnlijk dat de das gebruik maakt van het plangebied door de afstand en ongeschikte toegangsplekken naar het gebied toe vanaf de burcht. Daarnaast is de das geen soort die gebruik maakt van bomenrijen om zich langs te verplaatsen. Het weghalen van bomen heeft dus geen effect op deze soort. Ook verlegging van de weg wordt niet gezien als een mogelijk gevaar voor deze soort, doordat de das zeer waarschijnlijk niet gebruik maakt van de berm als bijvoorbeeld foerageergebied. Negatieve effecten op deze soort als gevolg van de geplande werkzaamheden zijn uit te sluiten.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.4 Vogels

Voorkomen en functie

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid wordt gemaakt tussen vogels met jaarrond beschermde nesten, vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving en overige (broed)vogels.

Onder de vogels met jaarrond beschermde nesten vallen onder andere soorten die hun nesten ook buiten het broedseizoen gebruiken, soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn en soorten die steeds van hetzelfde nest gebruik maken en niet of nauwelijks zelf een nest kunnen bouwen. Onder de vogels met jaarrond beschermde leefomgeving vallen soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats die zij het jaar daarvoor hebben gebruikt of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Jaarrond beschermde nesten

Verblijfplaatsen van vogelsoorten, of aanwijzingen (braakballen of uitwerpselen) hiertoe, die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruikmaken zijn niet uit te sluiten binnen het plangebied. In het bos ten oosten van de slaapweg is een oud kraaiennest waargenomen, waar ook meerdere roofvogel-plukplaatsen zijn gevonden (afbeelding 5a, afbeelding 5b). Vanwege deze plukplaatsen en het aanwezige habitat, gaat het mogelijk om de sperwer, boomvalk of ransuil.

Afbeelding 5a: de zomereik waar het oude kraaiennest is waargenomen. Situatie op 24 maart 2022.

Afbeelding 5b: een van de gevonden plukplaatsen. Foto genomen op 24 maart 2022.

Andere nesten zijn binnen het plangebied niet waargenomen. Ook aanwijzingen hiervoor, zoals krijtplekken, braakballen of uitwerpselen, zijn niet waargenomen. Hierdoor worden soorten zoals de kerk- en steenuil niet verwacht. Verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten die gebruik maken van gebouwen voor hun nesten, zoals de huismus of gierzwaluw, worden uitgesloten door het ontbreken van gebouwen binnen het plangebied. Mogelijk dat enkele soorten met jaarrond beschermde nesten van het plangebied gebruik maken als onderdeel van hun leefgebied, zoals buizerd en kerkuil.

Jaarrond beschermde functionele leefomgeving

In deze situatie zijn enkele vogelsoorten aangetroffen dan wel te verwachten in en rondom het plangebied. Het gaat om soorten als blauwe reiger, boomklever, boomkruiper, spreeuw, bonte vliegenvanger, zwarte roodstaart, etc. Dit zijn soorten waarvan de functionele leefomgeving jaarrond beschermd is. Van deze soorten zijn geen nesten, noch sporen hiervan, waargenomen.

Overige (broed)vogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van wegen, bewoonde gebieden en agrarische gebieden. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruikmaken van het plangebied; ekster, koolmees, gaai, houtduif, merel, roodborst en winterkoning. Binnen het plangebied zijn geen nesten aangetroffen van algemeen voorkomende broedvogels. Het is niet uit te sluiten dat deze soorten gebruik maken van het plangebied als onderdeel van hun leefomgeving.

Effecten en ontheffing

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij de aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Met de kap van de zomereik waar een nest in is gevonden, is een dergelijke aantasting niet uit te sluiten. Om te bepalen welke functie het nest heeft (of en door welke soort het bewoond is) is een nadere inspectie van het nest noodzakelijk. Geadviseerd wordt om dit te doen door twee veldbezoeken 's avonds uit te voeren, in begin mei en in juni. Het nadere onderzoek zal moeten uitwijzen of een ontheffing noodzakelijk wordt geacht.

Vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving

Er wordt niet verwacht dat de eerder genoemde soorten met een jaarrond beschermde functionele leefomgeving negatief effect zullen ondervinden van de geplande werkzaamheden. Nestplaatsen of sporen hiervan zijn op het moment van het veldbezoek niet waargenomen. De kap van de bomen zal hierom geen negatief effect hebben op deze soorten. Ook het verleggen van de weg en het weghalen van de duiker bij het viaduct in het plangebied zullen geen negatieve effecten hebben op deze soorten doordat hier geen nestplaatsen bij worden verstoord, noch gaat het hier om essentieel leefgebied. Ook dient er voor aanvang van de werkzaamheden een controle te worden uitgevoerd dat het nest niet in gebruik is. Compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing zijn niet aan de orde, mits wordt voldaan aan de eerder genoemde eisen.

Overige (broed)vogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, alsook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren kan in veel situaties worden voorkomen dat gehandeld wordt in strijd met deze verbodsbepaling.

De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen¹. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Binnen het plangebied zijn geen vogelnesten, noch sporen hiervan waargenomen. Nesten van soorten die gebruik maken van gebouwen worden uitgesloten, omdat het plangebied geen gebouwen bevat. Nesten van grondbroedende soorten worden eveneens uitgesloten doordat binnen het plangebied hier geen geschikte plekken voor zijn. Rondom het plangebied zijn deze nesten waarschijnlijk wel aanwezig. Nesten van boom bewonende soorten worden niet verwacht (gebrek aan waargenomen nesten en overige sporen). Er wordt aangeraden om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, om verstoring van in gebruik zijnde nesten te voorkomen. Negatieve effecten op essentieel leefgebied wordt niet verwacht voor deze soorten, doordat er in en rondom het plangebied voldoende geschikte leefgebieden behouden blijven.

Conclusie: bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met (in gebruik zijnde) nesten van vogels. Voor aanvang van de sloop van de zomereik met het oude kraaiennest dient nader onderzoek te worden uitgevoerd in de vorm van twee avondbezoeken, de eerste in begin mei, de tweede in juni. Ook dient er voor de kap van deze boom een eenmalige controle plaats te vinden. Daarnaast wordt aangeraden om buiten het broedseizoen te werken.

5.5 Reptielen

Voorkomen en functie

Beschermde reptielen, zoals ringslang, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm, zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen, goed ontwikkelde waterlopen en venranden.

Effecten en ontheffing

Op basis van het aanwezige biotoop kunnen beschermde reptielen worden uitgesloten. Negatieve effecten op reptielen als gevolg van de geplande werkzaamheden zijn dan ook niet aanwezig. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor reptielen niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor reptielen niet noodzakelijk.

5.6 Amfibieën

Voorkomen en functie

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Een aantal soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het plangebied gebruiken als land- en waterbiotoop. Van deze soorten zijn op zo'n 500 meter afstand van het plangebied waarnemingen bekend (NDFF, 2022).

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Beschermde soorten amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals boomkikker, kamsalamander en poelkikker zijn niet uit te sluiten rondom het plangebied. Het droge gedeelte van het plangebied wordt niet gezien als essentieel leefgebied, omdat een openbare weg geen habitat is waar deze soorten kunnen foerageren, verblijven of voortplanten. De watergangen kunnen mogelijk voortplantingshabitat vormen voor deze soorten, dit wordt echter onwaarschijnlijk geacht doordat er rondom het plangebied geschiktere plekken zijn.

¹ In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ingreep zal naar verwachting niet leiden tot een beperkt van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende amfibieën met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Gelderland een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor amfibieën niet aan de orde, omdat het hier niet gaat om essentieel leefgebied. Omdat deze soorten echter niet compleet zijn uit te sluiten uit de watergang, wordt geadviseerd om de werkzaamheden aan de oever en watergang uit te voeren wanneer de larven zijn volgroeid, vanaf augustus, en voordat volwassen exemplaren zich ingraven voor de winterslaap, voor november.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor amfibieën niet noodzakelijk. Wel dienen de werkzaamheden aan de watergangen uit te worden gevoerd tussen augustus en november.

5.7 Vissen

Voorkomen en functie

De watergangen in het plangebied huisvesten mogelijk vissen. Van beschermde vissen zijn geen waarnemingen gedaan in en rondom het plangebied (NDFF, 2022). Deze worden ook niet verwacht doordat de watergangen waarschijnlijk een deel van het jaar droog staan.

Effecten en ontheffing

Beschermde vissen zijn niet in het plangebied aanwezig. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden zijn uit te sluiten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming voor vissen is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.8 Ongewervelden

Voorkomen en functie

Van de groep ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren) worden beschermde soorten als gevlekte witsnuitlibel en gentiaanblauwtje niet verwacht. Dit door het ontbreken van geschikt habitat dat onder andere bestaat uit heideterreinen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde ongewervelden in en rondom het plangebied (NDFF, 2022).

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde ongewervelden aanwezig. Er is geen sprake van negatieve effecten op beschermde ongewervelden. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor ongewervelden niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6 Conclusie

6.1 Beschermde soorten

6.1.1 Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreft soorten als ree, haas, vos, konijn, spitsmuizen en diverse algemene muizen. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke en plaatselijke verstoring, voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

6.1.2 Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Met de volgende soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Vleermuizen

Vanwege de te kappen rijbeplanting wordt een nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied als vliegroute noodzakelijk geacht. Aan de hand hiervan wordt bepaald of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Amfibieën

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor amfibieën niet noodzakelijk. Wel dienen de werkzaamheden aan de watergangen uit te worden gevoerd tussen augustus en november.

Broedvogels (waargenomen nest)

Voor aanvang van de kap van de zomereik met het oude kraaiennest dient nader onderzoek te worden uitgevoerd in de vorm van twee avondbezoeken, de eerste in begin mei, de tweede in juni. Ook dient er voorafgaand aan de kap een eenmalige inspectie plaats te vinden om een dergelijk broedgeval uit te kunnen sluiten. Voor de kap van de overige bomen wordt geadviseerd deze werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren.

Broedvogels (algemeen)

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen² uit te voeren.

6.1.3 Algemene zorgplicht

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die

² In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld door de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

6.2 Bescherming gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

In de directe omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 2,7 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied het Stelkampsveld. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een stikstofberekening is altijd noodzakelijk om de uitstoot en depositie van stikstof en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden te bepalen. Echter, de ingreep heeft geen toename van het verkeer tot gevolg. Dit betekent dat de verkeersintensiteit voor en na de ingreep hetzelfde is en daarmee blijft de stikstofemissie en stikstofdepositie hetzelfde. Een stikstofdepositie berekening is daarmee niet noodzakelijk. Een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden door stikstofemissie is uitgesloten, omdat de stikstofemissie niet wijzigt door gebruik van de weg.

6.3 Bescherming houtopstanden

Voor alle bomen die worden gekapt dient een kapmelding te worden gedaan, omdat deze beplanting onderdeel uitmaakt van rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. Ook dient er te worden voldaan aan de herplantingsplicht. In het kader van deze herplantingsplicht wordt een beplantingsplan opgesteld.

6.4 Gelders natuurnetwerk

Het plangebied bevindt zich in een GO. Het valt onder de enkelbestemming verkeer (Ruimtelijke plannen, 2022). Doordat er aan deze bestemming wordt voldaan met het plan, hoeft hier geen nadere toetsing aan te worden gedaan.

6.5 Uitvoerbaarheid van de plannen

Vanuit de eisen van het natuurbeleid GNN is het plan uitvoerbaar. Wel dienen er vervolgonderzoeken te worden gedaan naar vliegroutes van vleermuizen, en de aan- of afwezigheid van jaarrond beschermde soorten in het nest dat is gevonden. Ook dienen de werkzaamheden aan de watergangen in de periode van augustus tot november te worden uitgevoerd, ten behoeve van mogelijke amfibieën. In het kader van de bescherming van Natura 2000-gebieden is het plan uitvoerbaar voor niet-stikstof gerelateerde effecten, wel dient er een stikstofbepaling te worden uitgevoerd. Ook dient er een beplantingsplan te worden opgesteld en gerealiseerd als compensatie voor de bomen die worden gekapt.

6.6 Geldigheid rapportage

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

7 Literatuurlijst

- Aeries. (2022). *Aeries calculator*. Opgehaald van Calculator.aeries.nl: <https://calculator.aeries.nl/wnb/source/>
- ESRI. (2022). *ESRI Nederland*. Opgehaald van Esri.nl: <http://www.esri.nl>
- Gelderland, P. (2022). *Gelders natuurnetwerk kernkwaliteiten*. Opgehaald van geoportaal.gelderland.nl: <https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=7ee7f076e44b48f18d36528e9f9d1d87>
- Hunink, S. (2022). *Lijst beschermde soorten Wet natuurbescherming*. Borculo: Natuurinclusief.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- NDFF. (2022). *Nationale Databank Flora en Fauna*. Opgehaald van ndff-ecogrid.nl: <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul#1>
- Ruimtelijke plannen. (2022). *Ruimtelijke plannen*. Opgehaald van ruimtelijkeplannen.nl: <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/view>

Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving

Bescherming van soorten

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende planten- en diersoorten, of de soort nu beschermd is of niet (= zorgplicht). Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

Op het onderdeel soortbescherming deelt de Wet natuurbescherming soorten in drie beschermingsregimes in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd³.

3. Beschermingsregime “andere soorten”

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd (figuur 1). De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep ‘Overige soorten’). Dat betekent dat deze verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij voor de soort(en):

- een vrijstelling geldt;
- er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve ontheffing);
- een ontheffing is verkregen.

³ De brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Figuur 1. Overzicht verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een ontheffing of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. de afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. de ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

Voorgaand figuur geeft een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime. De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 3.1, lid 4 en lid 5*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich versturende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 3.10 lid 3*). Zie kader – Opzettelijkheid.

Kader - Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (artikel 10). Hierdoor was de Flora en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daar is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...”*.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door plaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. In het Kader - Wettelijk Belang wordt een overzicht gegeven van deze belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (Svl) van de soort. Zie ook kader – Staat van instandhouding. De Svl varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de Svl dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moet inzicht worden gegeven in:

1. De Svl (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied).
2. Het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** “De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort”.
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.
- **Beschermingsregime Overige soorten:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Vrijstellingen

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen in de wet. Dit zijn bijvoorbeeld de provinciale vrijstellingen en de gedragscodes. Ook kan er sprake zijn van een vrijstelling als de handeling is opgenomen in een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of programma in het kader van een programmatische aanpak. Tot slot kan het Rijk voor handelingen en activiteiten waarvoor zij bevoegd gezag is een vrijstelling geven in de vorm van een Ministeriële Regeling. Vrijstellingen kunnen alleen gelden voor de verbodsbepalingen en de voorwaarden zoals genoemd bij de verschillende beschermingsregimes.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren als egel en rosse woelmuis vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Programmatische aanpak

De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om een programmatische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet is reeds ervaring opgedaan onder de 'Generieke' of 'Gebiedsgerichte aanpak'. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebieden een Generieke ontheffing verleend zoals voor de gemeente Tilburg, het Havengebied Rotterdam en Vliegveld Twente. Het biedt de mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied

Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatische aanpak (zoals stikstof) vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor andere 'nationaal' beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ►

www.eelerwoude.nl